

STORTINGET

Representantforslag 39 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen, Mimir Kristjánsson og Sofie Marhaug

Dokument 8:39 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Jørgensen, Mimir Kristjánsson og Sofie Marhaug om å få fart på energieffektiviseringen

Til Stortinget

Bakgrunn

Energieffektivisering og -sparing er den laveste hengende frukten i omstillingen til lavutslippssamfunnet. Kort oppsummert handler slike tiltak om å redusere behovet for og forbruket av energi.

På tross av alle fordelene ved energieffektivisering og -sparing ligger man langt unna å nå målet vedtatt av Stortinget i juni 2024 om å redusere strømforbruket med 10 TWh i bygg innen 2030 sammenlignet med 2015. En reduksjon på 10 TWh innebærer at målet for 2030 blir 55,6 TWh. Strømforbruket i bygg var i 2023 på 63,3 TWh. I 2024 viste foreløpige tall ved utgangen av oktober en økning i strømforbruket i bygg på hele 1,5 TWh, ifølge Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Ved utgangen av 2024 vil strømforbruket i bygg ha vært tilbake på om lag samme nivå som i 2015. Samtidig står byggenæringen og skriker etter oppdrag. En storstilt satsing på energieffektivisering hadde gitt systemsetting for arbeidsfolk som nå går en usikker fremtid i møte.

Derfor trengs det politisk handlekraft, og det trengs nå.

Sammenlignet med andre tiltak i klima- og energipolitikken har energieffektivisering store positive ring-

virksomheter, mens de negative konsekvensene er minimale.

Før det første medfører redusert energiforbruk lavere kostnader for både husholdninger og næringsliv. Energifattigdom i Norge er i dag et reelt problem. En undersøkelse fra Forbrukerrådet publisert i september 2024 viser at én av fem sliter med å holde boligen varm på kalde dager. Tiltak som etterisolering av eksisterende bosteder kan utgjøre en stor forskjell for strømgjengen til folk flest. Samtidig vil redusert energiforbruk i kraftkrevende industri gjennom for eksempel gjenvinning av varme gi lavere kostnader og bedre konkurranseevne.

For det andre vil energieffektivisering redusere behovet for å bygge ut mer energiproduksjon og kraftnett enn nødvendig. Dette vil spare fellesskapet for store utgifter og ikke minst naturen fra unødvendige inngrep. Ifølge Miljødirektoratet står kraftutbygging, med all infrastruktur som hører til, for 55–60 prosent av nedbygging av inngrepsfri natur de siste fem årene. Mindre behov for nettoutbygging vil i tillegg kunne dempe den varslede økningen av nettleien.

For det tredje vil redusert energiforbruk styrke kraftbalansen og frigjøre kapasitet i den eksisterende nettinfrastrukturen til både kraftkrevende industri og videre elektrifisering av transportsektoren.

For det fjerde vil mange energisparetiltak skape arbeid og oppdrag i bygg- og anleggsbransjen. I et felles notat fra NHO Byggenæringen og Fellesforbundet fra 2024 roper bransjen varsko:

«Byggenæringen opplever en alvorlig markedssituasjon, hvor de største konsekvensene, i form av flere tusen permitteringer og oppsigelser, ligger foran oss mot sommeren og høsten 2025 hvis nå-bildet ikke endrer seg.»

En storstilt satsing på energieffektivisering vil kunne gi bransjen viktige oppdrag.

Forslagsstillerne viser til at Energidepartementet i 2023 la frem en handlingsplan for energieffektivisering. Det er bra at regjeringen prioriterer dette, men samtidig svarte denne handlingsplanen ikke til forventningene. Som NVE påpeker i underlaget for målet om 10 TWh mindre strømforbruk i bygninger innen 2030, vil oppnåelsen av dette målet «kreve kraftige og tydelige grep og virkemidler». Handlingsplanen mangler en kobling mellom mål og virkemidler. Det er også en svakhet ved denne planen at det ikke er kommunisert om og eventuelt når den skal oppdateres.

Forslagsstillerne mener at det er på høy tid at Stortinget gir regjeringen og aktører i norsk økonomi en tydelig marsjordre for et storstilt energieffektiviseringsprogram.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen innen juni 2025 fremme forslag om en økonomisk krisepakke for byggenæringen som er spesifikt rettet mot energieffektiviseringstiltak.
2. Stortinget ber regjeringen om umiddelbart å forlenge permitteringsperioden til 52 uker for å bevare kompetanse i byggenæringen og andre konjunkturtsatte bransjer.
3. Stortinget ber regjeringen innen juni 2025 oppdatere Handlingsplan for energieffektivisering i alle deler av norsk økonomi med eksisterende og nye virkemidler.
4. Stortinget ber regjeringen fastsette et mål om at strømforbruket i bygg innen 2035 ikke skal overstige 50 TWh.
5. Stortinget ber regjeringen følge opp anbefalingen fra utvalgsflertallet i NOU 2024:19 om lovfesting av leietakers rettigheter til å utrette mindre enøk-tiltak.
6. Stortinget ber regjeringen utrede mulighetene for å nedbetale enkelte energisparetiltak over nettleien, slik at investeringen følger boligen og ikke beboeren, for å styrke leietakeres sparemuligheter.
7. Stortinget ber regjeringen utvide ordninger med gratis energirådgivning, som allerede finnes i kommuner som Asker og Lillestrøm.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å øke Enovas tilsagnsfullmakt fra 400 mill. kroner til 10 mrd. kroner for å kunne øke støtten til energitiltak tilsvarende, øremerket målet om 10 TWh redusert strømforbruk i den totale bygningsmassen innen 2030 sammenlignet med 2015.

7. januar 2025

Geir Jørgensen

Mímir Kristjánsson

Sofie Marhaug